

tilfigter mere at føre Børnene ud i det virkelige Liv. Alt, hvad der staaer i nærmere Forbindelse med Kjendskab til Naturen og til Livet udenfor, interesserer ikke disse Tilshyrmænd; det kan ikke hos dem ventes at blive støttet; men for det danske Folkething maa det være af største Bigtighed, især ved en Forsætning paa en saa bred Valgbasis som vor, at man gjør alt Muligt for at fremme Oplysning i alle Retninger, for at udvikle det Kjendskab til Livet, der er nødvendigt for at kunne deeltage i de offentlige Forretninger. Vi see jo, hvormange der i denne Sal ere udgaaede fra Almestolerne, og det maa være det danske Folkethings største Interesse at fremme denne Udvikling. Jeg skal allsaa tillade mig kortelig at gjentage, at de Punkter, jeg har fremhævet, væsentligt gaae ud paa, at vi ved at ophæve denne Post bryde med vor Færdig, at vi sætte os i Strid med den Lovgivning, vi selv have givet, at vi standse Almestolernes Udvikling, at vi ikke benytte den communale Indflydelse, som for Tiden kan gjøre sig gjældende, og at vi hæmme den fremtidige Udvikling af den communale Selvstændighed paa dette Omraade. Dette har jeg tilladt mig at paastaae og forsvaret med gode Grunde. Det kan være, at disse Grunde ikke finde Naade for Alles Dine, men jeg troer ikke, at man vil finde dem ganske forkastelige, og naar de ikke ere det, siger jeg, at det er et usømmeligt Kniberi, at man, naar der er Mulighed for igjennem en fast Overstoleldirecteur at udrette Mere for Almestolervæsenet end igjennem en Mand, der er antagen paa Tid mod et bestemt Honorar, ikke vil bevilge Penge til en fast Overstoleldirecteur. Det forekommer mig, at den Ting er klar, at Ministeren er bedre stillet, naar han kan henvende sig til hvilken som helst af de Mænd i hele Landet, som beståftige sig med Skolevæsenet, og spørge ham, om han ønsker at overtage denne Post, hvad han kan gjøre, naar han faaer fast Ansættelse, men som han ikke vil kunne gjøre, naar han skal lade sig nøie med et Honorar. Hvis Vædringsforslaget ikke vedtages, vil Ministeren være nødt til enten at tage en Mand, der kan besørge disse Ting eller rettere en Deel deraf ved Siden af et andet Embede, eller han maa

tage en Mand, der tilfældigviis er disponibel, men han er aabenbart mere begrændset i sit Valg, end sømmeligt er. Vil Ministeren ikke benytte sig af Vædringens, staaer det ham jo frit for, og han har ikke viist nogen overordentlig stor Tilbøielighed dertil, men kan han kun fremme Sagen ved at benytte sig af Vædringsforslaget, skal man vedtage det.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet:

Det kunde ikke falde mig ind Punkt for Punkt at ville søge at gjendrive den ærede sidste Talers Udtalelser. Jeg maa tværtimod være ham taknemmelig, fordi han vil stæffe Cultusministeriet en Departementsdirecteur mere, hvad enten denne nu bliver theologisk eller juridisk dannet; men jeg tvivler paa, at jeg, ved at faae en Departementsdirecteur, der er theologisk dannet, vil kunne undgaae at „gjøre nogen But“. Hvad der forresten nærmest foranledigede mig til at tage Ordet, var, at jeg vilde anmode den ærede Taler om, at han, naar der er Noget i det Ministerium, som jeg har den Ære at foreslaae, hvormed han er misfornøjet, da vil holde sig til mig alene og ikke til den enkelte Embedsmand, som han skarpt betegede, hvilket er saameget mere uretfærdigt, som jeg kan forsikre om, at jeg i denne Retning ikke er paavirket af den Mand, han troede. Det er langt fra mig at ville sige, at jeg er fagkyndig, eller at de Ting, som jeg nu har med at gjøre, ere de, der ligge mig nærmest, men der turde dog være een Ting, som jeg troer at have mere Kjendskab til end den ærede Rigsstagsmand, ligesom der jo saa igjen er andre Retninger, hvori han kan have mere Kjendskab end jeg. Jeg skal gjøre opmærksom paa, at jeg har levet en meget lang Tid paa Landet, at jeg har været constitueret Amtmand forskellige Steder, Ophoged i en Rådskab, Herredsfoged paa Landet, saa at jeg vel kan siges at have en lille Emule Kjendskab til Forholdene, som de ere paa Landet. Jeg siger da, at det turde vel være, at det ærede Medlem er for tilbøielig til at undervurdere Præstens Virksomhed ved Skolevisitationer i samme Grad, som det synes mig, at han overvurderer en Overstoleldirecteurs Virksomhed i denne Ret-